

ICOMOS
SWEDEN

International Council on
Monuments and Sites

Conseil International
des Monuments et des Sites

Drottningholm från sjösidan. Foto: Bengt A Lundberg - 1997-05-28

NYHETSBREV

december 2005

INNEHÅLL

Årsmöteskallelse	2
Ordförande har ordet	3
Reflektioner från ICOMOS generalassemble i Xi'an 2005	4
De vetenskapliga kommittéernas roll	6
Framtidsfrågor för ICOMOS	6
Val av Bureau och Executive committee	8
Möte med svenska ICOMOS vetenskapliga kommittéer	8
Nya medlemmar	10

KALLELSE TILL ÅRSMÖTE

Härmed kallas ICOMOS Sveriges medlemmar till årsmöte *onsdagen den 8 mars 2006, kl. 17.00* i Sessionssalen, Riksantikvarieämbetet, Storgatan 41, Stockholm. Protokoll från föregående årsmöte fanns i Nyhetsbrev maj 2005. Årsmöteshandlingar kommer att sändas ut före årsmötet. På dagordningen står denna gång bl.a. val av styrelse för den kommande treårsperioden.

ÅRSMÖTESSEMINARIUM

Reservera också eftermiddagen den 8 mars för ett seminarium kring temat *Fokus: Kina* – det kinesiska kulturarvet, rapporter och frågor som aktualiserades av generalassemblén i Xi'an i oktober. Seminariet är kostnadsfritt och öppet för alla intresserade.

På kvällen, efter själva årsmötet, blir det som vanligt en liten buffé till självkostnadspris.

Anmälan till både seminariet och buffén görs per e-post till info@icomos.se eller tel/fax 08 – 33 78 85

BIDRAG TILL ÅRSREDOGÖRELSEN

Det är nu hög tid att skriva ihop bidragen till årsredogörelsen för år 2005, dels *uppgifter om medverkan i olika ICOMOS-arrangemang*, dels *korta rapporter från arbetsgrupperna m.fl.* Detta gäller för sammankallande i arbetsgrupperna, kontaktpersoner till ICOMOS internationella kommittéer men också övriga medlemmar som vill ha något med i årsredogörelsen. Observera att det ska vara skrivet *på engelska* för att kunna spridas internationellt.

Om en arbetsgrupp inte har haft någon verksamhet behövs ändå en berättelse som meddelar detta. Vad gäller konferenser och uppdrag (under rubriken "Representation and participation, various commissions" ska endast sådant tas med där man medverkat med anförande eller dylikt och haft en tydlig ICOMOS-roll.

Senast *fredagen den 20 januari 2005* måste materialet vara sekreteraren tillhanda. Skicka det per e-post till nilsahlberg@icomos.se eller per post till Nils Ahlberg, Kungstensgatan 51, 113 59 STOCKHOLM.

ICOMOS SWEDEN

INTERNATIONAL COUNCIL ON MONUMENTS AND SITES
CONSEIL INTERNATIONAL DES MONUMENTS ET DES SITES

ORDFÖRANDE HAR ORDET

Xi'an i Kina var platsen för ICOMOS Generalassemblé 2005. Stadens historia sträcker sig till tiden före Kristus. Under Tangdynastin lär den ha varit en av världens största städer med över 1 miljon invånare. Sedan 1974 är den mest känd för omvärlden genom terrakottaarmén i kejsaren Qin Shi Huangs grav. Efter assembléveckan är ICOMOS väl känt i Xi'an-provinsen och även i övriga Kina. Tidningsartiklar i China Daily och lokalpress spred nyheter om evenemanget. Lokalnyheterna på TV hade sammandrag varje dag om dagens begivenheter. Kulturministern och borgmästaren höll ceremonier, konserter mm. Evenemanget till ära hade kulturministern komponerat en särskild sång som uruppfördes under invigningen. Hela staden var med och firade när borgmästaren överlämnade stadens nyckel till ICOMOS president.

Under en dag var det utflykt till ett urval museer och monument. Imponerande i storlek på såväl byggnadskomplex som föremål är terrakottamuseet i Hanyangling. Krigarskulpturerna är noggrant utförda med stor detaljrikedom. Vilken möda och omsorg som lades ner på alla de figurer som var avsedda att förvaras nere i underjorden i all evighet. När de polykromt bemålade skulpturerna började grävas fram uppstod allvarliga problem när färgen bleknade och släppte från ytorna. Detta problem är ännu ej helt löst, samarbete sker nu över gränserna bland konservatorer för att kunna rädda färgen vid den fortsatta utgrävningen. Terrakottaarmén är med på Världsarvslistan.

Vi besökte ännu ett on-site-museum, ett helt nytt sådant, då ännu ej officiellt öppnat. Vi var de första besökarna. Även här är det ett gravområde under utgrävning. En mycket låg byggnad med huskroppen under mark. Glasade innerväggar och genomsiktliga golv ger god överblick samtidigt som möjlighet ges att se på när arkeologerna gräver. Museet är modernt, litet och exklusivt. Det kändes hedrande att ICOMOS-delegaterna var de första gästerna på plats.

Generalassemblén med Advisory Committee-dagar, vetenskapliga symposier, möten med de internationella kommittéerna, val, mm var mycket intensiv. Veckan var ytterligare en bekräftelse på den stora betydelsen av internationella utbyten inom vår verksamhet. Inför valen hade de nordiska länderna gemensamma förberedelser. Mer information och reflexioner från assemblén finns att läsa på kommande sidor i Nyhetsbrevet.

Eftersom de vetenskapliga kommittéerna skall komma att ha större betydelse i ICOMOS framöver har styrelsen utsett en koordinator för de svenska kommittéerna, Lena Palmqvist. Den som önskar engagera sig i arbetet kan antingen vända sig direkt till en (eller flera) kontaktpersoner, eller till Lena som lotsar vidare.

Från årsskiftet kommer Svenska ICOMOS att ha en mötesplats i Klarahuset på Sabbatsbergsvägen 6 i Stockholm. Våra närmaste grannar är Kulturarv utan gränser och FIBOR, Företag inom byggnadsvård och restaurering.

TREVLIG HELG! Väl mött på det nya året!

Marie Klingspor Rotstein

Omgivningens betydelse för kulturmiljön äntligen i fokus Reflektioner från ICOMOS generalassemble 2005

Temat för generalassemblen var "Monuments and sites in their setting - Conserving cultural heritage in changing townscapes and landscapes"

Helt klart håller insikten om att stads- och samhällsplaneringen har den allra största påverkan på möjligheten för våra historiska miljöer att leva vidare med bevarade kultur- och upplevelsevärden på att öka. Det handlar ju om att undvika att våra samhällen utvecklas så att dessa miljöer kommer i vägen för infrastruktur och exploateringstryck. Det handlar också om möjligheten att uppleva den historiska miljön i ett lämpligt sammanhang. I kulturmiljövårdskretsar diskuteras mycket ett etiskt förhållningssätt till dess form, teknik och material men mycket sällan ett etiskt förhållningssätt till hur dess omgivning förändras och till hur den historiska miljön kan relatera till sin omgivning. Än mindre vågar jag säga diskuteras upplevelsevärdet som en etisk fråga.

För min del kändes det valda temat som att börja i rätt ända. Det kändes otroligt glädjande att det finns så många kolleger från hela världen som på allvar tar sig an denna fråga och försöker utveckla en hållbar argumentation. Ändå förstod jag att frågan är kontroversiell. Inte alla kongressdeltagare tyckte att de resta frågeställningarna var intressanta. Varför öda kraft på annat än att vårda monumentet var en inte helt ovanlig kommentar. Många saknade föreläsningar om specifika tekniska och etiska problem relaterade till själva materian och flydde till arbetet i "sina" vetenskapliga kommittéer.

Med det hårda bebyggelsestryck som finns runt om i världen på många städer och samhällen så krävs det krafttag för att bevara den genuina karaktären hos äldre stadskärnor, historiska anläggningar och enskilda byggnader. Det gäller att allmänskunniga företrädare för kulturmiljövården finns med i innersta kärnan i de grupper som arbetar fram spelplanen för stadsutvecklingen, långt innan de konkreta planerna diskuteras. Idag tycker jag mig se embryon till påbörjad medverkan från bevarandeintressen men inte så mycket mer.

I Kina har intresset för det ståtliga kejsrerliga byggnadsarvet som det verkar kommit igen efter en lång nedrivningsperiod. Samtidigt ökar exploateringstrycket särskilt i stadskärnorna. 30 - 40 våningshusen står som spön i backen. Detta hotar möjligheten till respektavstånd till omgivande bebyggelse och till restriktioner vad gäller höjder som är så nödvändiga för att det skall gå att på bra sätt uppleva kulturvärdet. I städer som Peking och Xíán men också i mindre städer som Urumqi, Donhuang osv finns idag inte mycket kvar av låga traditionella bostadskvarter över vilka palats, ringmurar och andra monumentala anläggningar reste sig. Det är inte långt kvar till deras centrala delar ser ut som vilken amerikansk storstad som helst och samma gäller ju på många håll i övriga Asien, Europa, Australien och Sydamerika.

Ett sätt att hantera detta i Kina, när det inte helt går att hålla undan hög bebyggelse nära ett historiskt monument, är att införa så kallade "visuella korridorer" i stadsplanen. Åtminstone hörde vi om ett exempel på detta. Tänk om någon hade drivit den frågan mer tydligt innan Globen i Stockholm kom att hamna direkt i siktlinjen från Hoppets kapell mot det stora korset på Skogskyrkogården. Inför byggandet av Fysikcentrum var protesterna relativt stora mot att det gavs en så dominerande utformning trots att det låg i siktlinjen från den centrala Pelusen i Nationalstadsparken. Visuellt störning gavs dock ingen tyngd i tolkningen av lagen. Och ingen

kan säga att intresset för frågan var överväldigande bland kulturmiljöfolk. Nu står vi mitt i en liknade diskussion eftersom Stockholms stad planerar att bygga en hög och tät mur av bostäder inom Nationalstadsparkens buffertzonen direkt intill Husarviken och Fiskartorpet.

Frankrike förefaller vara det land där man lyckats bäst. Detta tillskrivs kulturminister André Malraux och hans lagstiftning. Runt Versailles finns det en respektzon på 5,5 till 9 km enligt en plan som tillskrivs honom. Paris måste ses som en mycket välbevarad stad sedan 1800-talets stora stadsregleringar. I Potsdam arbetar man aktivt med att hitta sätt att motverka att bebyggelsen tränger sig på och förstör synintrycken speciellt inifrån de stora slottsanläggningarnas olika delar. I Wien hotas utblicken från Versailles av ett mycket högt och smalt höghus i ett av de viktiga blickfångarna från slottet. Vi fick höra om de tre amerikanska hamnstäderna Savanna, Minneapolis och Newport där starka exploateringsintressen hotade att förvandla de traditionella kajerna med dess båtliv och marknadsplatser till bebyggda lyxområden. Det föreföll som om man faktiskt lyckats förhindra detta i ett par av städerna. Även konstverk råkar ju ut för samma problem tex diskuterades hur rädda ett känt verk av Brancusi i Rumänien från vad jag skulle kunna kalla visuell nedsnutsning.

Jag lyssnade också på några föredrag från Sovjet och forna öststater där det ekonomiska exploateringsstrycket blivit hårdare och det samtidigt är än svårare att få pengar från statliga fonder för att tillvarata historiska miljöer som man varit van vid att använda. Uppförande av modernt konstruerade kopior för att snabbt och enkelt få moderna lokaler och samtidigt någon form av traditionell miljö syntes vara ett genomgående problem.

Vid generalassemblen antogs "the Xian Declaration on the Conservation of the Setting of Heritage Structures, Sites and Areas". Fritt översatt i sammandrag sägs i denna:

- erkänn omgivningens bidrag till betydelsen av kulturhistoriskt värdefulla byggnader och anläggningar
- förstå, dokumentera, tolka och förklara omgivningen i olika sammanhang
- utveckla planeringsverktyg och tillämpning för att bevara och administrera omgivande stadsbygd eller landskap
- kartlägg, övervaka och hantera förändring som påverkar omgivningen
- arbeta med lokala, tvärvetenskapliga och internationella intressen för samarbete och medvetenhet vad gäller bevarande och hantering av omgivande stadsbygd och landskap

Jag kan konstatera att en viktig behållning av de internationella kontakter som ICOMOS ger utöver nya idéer och kontakter är bekräftelse av egna tankar och att det sätts ljus på sådant som redan är tänkt så att det fastnar i medvetandet. Jag hoppas att jag genom den här typen av redogörelse lyckats förmedla något av mina upplevelser till fler.

Kerstin Westerlund
Vice ordförande ICOMOS Sverige

De vetenskapliga kommittéerna får en allt viktigare roll i ICOMOS verksamhet

Vid generalkongressen i Xi'an 17-21 oktober 2005 antogs Xi'an Principles for the International Scientific Committees of ICOMOS. Enligt de antagna riktlinjerna kommer de vetenskapliga kommittéerna och nationella arbetsgrupperna att få en starkare ställning och bilda navet i ICOMOS verksamhet. Det är därför viktigt att stärka arbetsgrupperna och verka för en effektiv kunskaps- och informations-spridning.

Vid svenska ICOMOS styrelsemöte i december har jag utsetts till koordinator för arbetsgrupperna. Representanter för de svenska arbetsgrupperna möttes 24 november och diskuterade bland annat kommittéernas arbetsområden och de internationella kontakterna inom kommittéerna. Vi planerar ett nytt möte våren 2006.

Jag är själv verksam i kommittéen för Vernacular Architecture sedan 2003. Hör gärna av er till mig eller till styrelsen om ni är intresserade av att delta i kommittéernas arbete.

Vänliga hälsningar och väl mött i vår!

Lena Palmqvist

Avd chef

Antikvariska avdelningen

Nordiska museet

Framtidsfrågor för ICOMOS; rapport från generalassemblen

Min avsikt med detta inlägg är att något beskriva de för ICOMOS framtida strategiska frågor som diskuterades under generalassemblen också kanske dem som inte diskuterades fastän de borde finnas med på dagordningen. Det är ju viktigt att framtiden diskuteras också på hemmaplan. För att en organisation som ICOMOS skall överleva och göra den nytta som avses så måste den ha tydlig profil, ha tydliga mål och en väldefinierad målgrupp. Den måste arbeta effektivt och koncentrera sina insatser till det väsentliga.

De internationella kommittéerna

Att få ut mesta möjliga av det stora arbete som utförs inom de internationella kommittéerna är förstås viktigt. Det är också inom dessa som de flesta av de internationellt aktiva medlemmarna är verksamma. Det är nödvändigt att mesta möjliga görs så att dessa resurser kan användas så effektivt som möjligt. I "Xi'an Principles for International (Scientific) Committees of ICOMOS" slås fast bl a att ett vetenskapligt råd skall tillsättas som skall ha som huvuduppgift att koordinera verksamheten och förbättra kontakten också med "Executive Committee" så att kommittéernas arbete kan användas bättre i ICOMOS strategiska arbete. Kanske inte så mycket diskuterat men lika viktigt är att hitta arbetsformer så att informationen flyter från dessa kommittéer via motsvarande nationella kommittéer till medlemmarna och vice versa.

Stärkta kontakter

I olika sammanhang betonades vikten av att stärka relationerna till såväl officiella som privata organisationer som agerar inom ICOMOS verksamhetsområde. Man talar om institutionellt partnerskap. Främst gäller behovet av stärkta kontakter förstås UNESCO och världsarvskonventionen. Men också andra organisationer som direkt och indirekt påverkar kulturmiljöarbetet. Till dessa bör t ex räknas andra organisationer med professionellt

verksamma medlemmar som arbetar med angränsande uppgifter också med branchorganisationer. Det finns stora skäl att vi på hemmaplan tänker igenom vilka det borde vara.

Medlemsutvecklingen

Organisationens legitimitet bygger i grund och botten på dess medlemmar. Utan många och kompetenta medlemmar går den förlorad. Där har vi alla ett ansvar att dra in fler i ICOMOS arbetet. Det behövs såväl medlemmar som bara tar del av det arbete som produceras inom ICOMOS som medlemmar som bidrar aktivt på hemmaplan eller internationellt. För att skapa nödvändig förnyring har en ny medlemskategori införts från ICOMOS centralt "Unga professionella". Med det avses professionellt verksamma under 30 år som skall kunna få fullt medlemskap för halv avgift. I denna kategori avses också t ex forskarstuderande och motsvarande kunna ingå. I många länder har man också infört ett "studerandemedlemskap". Som studerande blir man då "associerad till ICOMOS" och kan ta del av allt som sker inom ICOMOS Sverige men utan det internationella kortet. Dessa frågor diskuteras nu inom styrelsen.

Ekonomi

Ett särskilt av ordföranden påtalat problem är ekonomin. Det krävs mycket arbete att hålla en organisation som ICOMOS igång. Det är ett arbete som de flesta inte ser. Det är därför svårt att finansiera. Det är betydligt lättare att få medel till enskilda projekt som då i allmänhet utförs av andra även om de initieras av ICOMOS. För att om möjligt få in mera pengar har en särskild "Fund Raising group" tillsatts.

Arbetsinriktning

ICOMOS arbetsinriktning har inte som jag uppfattat det diskuterats så mycket ur strategisk synpunkt vare sig för ICOMOS som organisation eller för kulturmiljöarbetet i stort. Arbetet med nomineringen av världsarv har naturligtvis den allra största strategiska betydelse inte minst för ICOMOS som organisation. Ganska självklart viktigt är också arbetet med "Heritage at Risk" och engagemang i samband med katastrofer världen runt. Men för att lyckas med att skapa förbättrade förutsättningar för kulturmiljöarbete i mer vardagliga sammanhang tror jag att det behövs andra infallsvinklar och sätt att arbeta. För att nämna några exempel så tror jag att mer uppmärksamhet borde ägnas planfrågor dvs hur förebygga hiskliga ingrepp i kulturmiljön och dess närmaste omgivning, turismens användning av kulturmiljön och pågående arbete med normering och lagstiftning som berör kulturmiljön. Utbildningsfrågorna är förstås jätteviktiga liksom organisation av ägande och tillsyn av kulturmiljön.

Kerstin Westerlund

GENERALASSEMBLÉN I XI'AN

Val av Bureau och Executive Committee

Det har riktats kritik mot det sätt en del kampanjer har drivit under de senare general-assemblyerna och hur delar av ICOMOS ledning fungerat. Till posten som president ville dock ingen motkandidat mot sittande president ställa upp när det kom till valet och Michael Petzet från Tyskland blev följaktligen omvald för en sista treårsperiod. Det låg dock en tydlig markering i det att en tredjedel av rösterna var blanka. Samma gäller skattmästaren Giora Solar från Israel som också var ensam kandidat och där en fjärdedel av rösterna var blanka. Till generalsekreterare fanns två kandidater och här omvaldes Dinu Bombaru från Kanada med två tredjedelar av rösterna.

Vid valen av de fyra vicepresidenterna fanns det åtta kandidater. Vid den första valomgången kunde varje röstande lägga sin röst på maximalt fyra kandidater och de som fick över 50% blev valda: Gustavo Araoz från USA och Guo Zan från Kina. Araoz har under den senaste treårsperioden haft ansvar för de internationella kommittéerna och jobbat hårt för att dessa ska få en större och mer central roll i ICOMOS-arbetet. Han är också den som i sitt tal tydligast markerade att ICOMOS behöver en förnyelse, med ett modernare sätt att arbeta, ökad effektivitet och ett öppet, demokratiskt arbetsklimat. I de följande valomgångarna valdes sedan Kristal Buckley från Australien och Tamas Fejerdy från Ungern. De som inte blev valda fick möjlighet att flyttas ner till listan för exekutivkommittén.

Av de i slutänden 20 kandidaterna till exekutiven – ICOMOS styrelse – blev de 12 med flest röster valda. Bland dem som valdes in och fick höga röster fanns en rad personer som särskilt betonat vitalisering, demokratiskt styre, större öppenhet och bättre uppföljning av fattade beslut. Allra flest fick vår nordiske kandidat Axel Myckleby från Norge följd av fransmannen Gilles Nourissier, Andrew Hall från Sydafrika och Bénédicte Selfslagh från Belgien. Sedan följde Hristina Staneva, Bulgarien, Angela Rojas, Kuba, Yasuoshi Okada, Japan, Lazar Sumanov, Makedonien, Boguslaw Szmygin, Polen, Ray Bondin, Malta, Hae-Un Rii, Sydkorea och Javier Villalobos, Mexiko. Längre fram kommer ytterligare några ledamöter att koopteras för att förbättra balansen.

Minnesanteckningar från möte med de vetenskapliga kommittéerna, 24 november 2005.

Närvarande: Marie Klingspor-Rotstein (ordf), Nils Ahlberg, Leifh Stenholm, Hans Sandström, Kerstin Westerlund, Nanna Cnattingius, Kerstin Westerlund, Daniel Kwiatkowski, Ingela Andersson och Lena Palmqvist (sekr)

Presentation av kontaktpersoner och arbetet i arbetsgrupperna.

Mötet inleddes med en presentation av de svenska representanterna i de vetenskapliga kommittéerna och kommittéernas arbetsområden.

Sverige är representerat i följande internationella kommittéer:

- Historic towns and villages *Nils Ahlberg*
- Stone/ Stenkommittén *Marie Klingspor-Rotstein,*
- Wood/ Träkommittén *Hans Sandström*

- Fortifications and Military Heritage/ Fortifikationskommittén (*f n ingen representant*)
- Economics of Conservation *Kerstin Westerlund*
- Cultural tourism *Nanna Cnattingius*
- Historic Gardens and Cultural Landscapes *Torbjörn Suneson*
- Training *Ola Wetterberg*
- Heritage Documentation *Erland Montgomery*
- Legal, Administrative and Financial Issues *Thomas Adlercreutz*
- Polar Heritage (*Föreslagen kontaktperson: Håkan Jorikson*)
- Vernacular Architecture *Lena Palmqvist*
- Underwater Cultural Heritage *Bengt Westerberg*
- Wall Painting *Sten Pettersson*
- Rock Art *Ulf Bertilsson*
- 20th Century Heritage/ (*f n ingen representant*)
- Restoration of Heritage Objects in Monuments and Sites (*f n ingen representant*)

Det internationella samarbetet fungerar tillfredsställande i flertalet kommittéer, men Sven Sandström efterlyste information från den internationella Tråkommittén. Det föreslogs samtidigt att Trågruppen borde återaktiveras. Föreslogs också att Sverige engagerar sig i den nybildade internationella kommittén för the Intangible Heritage och att en eventuell uppdelning i två kommittéer sker av Historic Gardens and Cultural Landscapes. Leifh Stenholm återkommer med förslag på personer specialiserade på området. Nanna Cnattingius anmälde att hon vill trappa ner sitt arbete i kommittén och söker därför efter lämplig efterträdare.

Föreslogs att i nästa nyhetsbrev gå ut med en öppen fråga om vilka som är intresserade av att engagera sig i Fortifikationskommittén och övriga kommittéer som också bör förstärkas.

Riktlinjer för arbetsgrupperna

Vidare diskuterades riktlinjer för arbetsgrupperna med förslag om att vi bör utgå ifrån det internationella arbetet och se vad vi kan bidra med från svensk sida och att samtidigt se hur vårt arbete förhåller sig till världen i övrigt.

I kontaktpersonernas (voting members) uppdrag ligger också att söka internationella samarbetspartners i gemensamma frågor och att till de svenska medlemmarna föra kunskaper och erfarenheter från de internationella kommittéerna. Kontaktpersonerna har själva ett ansvar att hålla sig informerade om arbetet i de internationella kommittéerna och att sprida information till kollegor och Icomos-medlemmar i Sverige.

Medlemskap

För att söka medlemskap är det inte längre nödvändigt att bli föreslagen, utan ansökningsen sker genom att man själv skickar ett brev till styrelsen med en presentation och CV. Ansökan kommer därefter att behandlas vid kommande styrelsemöte. Viktigt att vi vidgar medlemsgruppen, kommittéerna behöver fler intresserade medlemmar och det är också väsentligt att engagera yngre människor och gärna hitta former för studentmedlemskap.

Xi'an Principles och Riktlinjer för de svenska arbetsgrupperna.

Xi'an Principles for the International (Scientific) Committees of ICOMOS 2005 med kommentarer och förslag till ändringar delades ut tillsammans med Riktlinjer för de svenska

arbetsgrupperna och kontaktpersoner till ICOMOS internationella kommittéer, antagna vid årsmötet 2003. Enligt de antagna Xi'an Principles skall arbetsgrupperna vara navet i ICOMOS verksamhet. Riktlinjerna för de svenska arbetsgrupperna skall medverka till detta.

Arbetsgruppernas behov

Arbetsgruppernas behov av egen budget diskuterades och föreslogs att när pengar söks för särskilda projekt upprättas en budget. I annat fall kommer arbetsgrupperna inte att ha en egen budget, om det inte finns särskild anledning. Detta avgörs inom varje kommitté.

Mötets avslutande.

Marie Klingspor-Rotstein

Lena Palmqvist

NYA MEDLEMMAR

Som nya institutionsmedlemmar har under året antagits, Forsviks industri, Fortifikationsförvaltningen och Stockholms stadsmuseiförvaltning, och som individuella medlemmar, Anders Bodin, Arkitekt SAR/MSA vid Fastighetsverket i Stockholm; Håkan Jorikson, chef för Grenna Museum och Malin Myrin, stenkonservator vid Skanska, Stockholm, och forskarstuderande vid Företagarskolan NMK (Natur, Miljö, Kultur). De hälsas hjärtligt välkomna!

Longmen Grottoes, Luoyang, Kina.

GOD HELG

önskar

ICOMOS STYRELSE